

**ÓZBEKISTAN RESPUBLIKASI JOQARI BILIMLENDIRIW ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTRILIGI**

BERDAQ ATÍNDAĞI QARAQALPAQ MÁMLEKETLIK UNIVERSITETI

**KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANLAR DÁSTURI
HÁM BAHALAW KRITERIYASI**

“QÁNIGELIK” PÁNI

**60211403 — Vokal kórkem óneri (estrada qosıqshılıǵı)
tálim baǵdarı ushın**

Nókis - 2023 jil

Dástúr Berdaq atındağı Qaraqalpaq Mámleketlik Universiteti “Kórkem óner” kafedrası Keńesiniń 2023-jıl ____ - _____ ____ -sanlı jıynalıs qararı menen tastıyıqlanđan.

Dúziwshiler: Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Kórkem óner” fakulteti “Kórkem óner” kafedrası baslığı docent S.Ayapov

Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Kórkem óner” fakulteti “Kórkem óner” kafedrası assistenti N.Asqarov

Pikir bildiriwshiler:

Ózbekstan xalıq baqsısı Ğ.Utemuratov

Ózbekstan hám Qaraqalpaqstan Respublikalarına xızmet kórsetken artist, R.Qutekeeva

Kirisiw

Usı programma hám bahalaw kriteryaları 60211403 — Vokal kórkem óneri (estrada qosıqshılıǵı) tálim baǵdarı boyınsha “Qánigelik”ten 1-dóretiwshilik imtixan programması hám 2-dóretiwshilik pán “Muzıka tariyxı hám teoriyası”nan abituriyentlerdiń ámeliy - teoriyalıq kónlikpe hám ilmiy tájriybelerin anıqlaw ushın mólsherlengen. Bul tálim baǵdarı boyınsha hújjet tapsırǵan abituriyentler muzıkalıq dóretpе atqarıwı hám basqa tapsırmalar boyınsha ámeliy islerdi atqaradı, Muzıka tariyxı boyınsha kollokvium sáwbetinen ótedi. Atqarılatuǵın wazıypalar tastıyqlanǵan kriteryalar tiykarında bahalanadı.

“Qánigelik” ten dóretiwshilik imtixan maqseti hám wazıypaları

60211403 - Vokal kórkem óneri (estrada qosıqshılıǵı) tálim baǵdarı boyınsha dóretiwshilik imtixan programması abituriyentlerdiń ámeliy atqarıwshılıq kónlikpe hám ilmiy tájriybelerin anıqlaw maqsetinde ótkeriledi.

Abituriyentlerdiń ulıwma tayarlıq dárejese, qábileti, talantı, bilimi, dúnyaǵa kóz qarası hám aqıl ziyreklige esapqa alınǵan tárzde normativ dastúrdi ózlestiriw ústinde jumıs alıp barıladı.

Estrada jeke qosıqshılıǵın ózlestiriwden kelip shıǵatuǵın wazıypalar - abituriyentler túrli jónelislerde bilimlerge iye ekenligin ózleriniń atqarıw sheberligin kórsetiwlerinen ibarat esaplanadı. Bólek itibar professional dárejeli atqarıwdı tolıq jetilistiriwge, onı joqarı kórkem dárejede kórsetip beriwge qaratılıwı kerek. Estrada jalǵız qosıqshılıǵı maydanınan abituriyent dáwir talabına qaray dúnyaǵa kóz qarası keń bolǵan, yaǵnıy insaniyat mádeniyatı tariyxı, rawajlanıw basqıshları atap aytqanda, ádebiyat hám kórkem óner salasında tereń oylaw menen birge, jańa payda bolǵan kompyuterler sistemasındaǵı jáhán muzıkalıq programmaları maydanınan da túsinik, oyda sáwlelendiriw, bilim hám kónlikpelerge iye bolıwı shárt.

Abituriyent bilimine qoyılatuǵın talaplar

60211403 — Vokal kórkem óneri: estrada qosıqshılıǵı tálim baǵdarı boyınsha oqıwǵa kirip atırǵan abituriyentlerdi saralaw maqsetinde klassta kirisiw talaplarına uyqas programmalarđı atqarıp beriwi kóзде tutilǵan.

Oqıwǵa kiriwshi 20 minutaǵa shekem bolǵan waqıt dawamında “Qánigelik” páninen atqarıw programması (Úlgi sıpatında belgili ózbek hám jáhán muzıkasınan qosıqlar) in usınıwı talap etiledi.

“Muzika tariyxı hám teoriyası” boyınsha Solfedjio bóleginen notaga qaray, dirijyorliq etip atqarıp beriwi (10 minutğa shekem) hám de 10 minutğa shekem waqıt dawamında Muzika tariyxınan kollokvium sáwbetinen ótiwi lazım.

1. “Qánigelik”ten atqarıw dástúri

60211403 — Vokal kórkem óneri: estrada qosıqshılıǵı tálim baǵdarına hújjet tapsırǵan barlıq abituriyentler belgilengen dizim tiykarında tańlaǵan baǵdarı boyınsha jeke tárzde, tayarlanǵan programmanı fortepiano yamasa muzikalıq audio menen birge yaddan atqaradı.

Abituriyent dóretpeler nota tekstin qátesiz, shıǵarmanıń pátin kórsetilgen tezlikte, nama shtrixların tuwrı qollanǵan halda, intonaciya tazalıǵına ámel etip, barlıq artikulyatsiya talapların atqarıp, sonıń menen birge, shıǵarmanıń kórkem mánisi hám milliy ózgesheliklerin tolıq ashıp bergen jaǵdayda atqarıp beriwi zárúr. Shıǵarmada muzikalıq ańlatpa qurallarınıń qollanılıwı, dawıs kúshi jáne onı basqarıw, hám de onıń sapası tiykarǵı áhmiyetke iye.

Programma atqarıwı 5 shıǵarmadan ibarat:

- vokaliz (F. Abt, G. Zeydler, D. Amanullayeva) fortepiano menen birge;
- o'zbek kompozitorları jaratqan 2 klassik estrada qosıqları (Ikr. Ullıov, M. Burxonov, M. Leviyev, D. Zokirov, Sh. Ramazonov, X. Izamov, E. Salixov sıyaqlılar) yamasa zamanagóy ózbek kompozitorlarınıń estrada qosıqları (F. Zokirov, N. Norxo'jayev, A. Mansurov, D. Amanull ayeva, A. Ikramov, A. Elshiov, D. Il yosov, Yu. Usmonova, S. Nazarxon sıyaqlılar) fortepiano menen birge;
- belgili sırt el estrada juldızları programmasındaǵı 2 estrada qosıǵı (ingliz, frantsuz, italyan hám rus tillerinde) oranjirovka “minus” penen birge.

Dóretiwshilik imtixanda abituriyent tárepinen atqarılatuǵın ámeliy jumıs tómendegi kriteriya tiykarında bahalanadı :

Atqarıw programması —

№	Atqarıw talapları	Tolıq juwap ushın ball
1	Dóretpe tekstiniń tuwrılıǵı	10, 0 ballǵa shekem
2	Dóretpe mazmunıń ashıp beriliwi	10, 0 ballǵa shekem
3	Dawıstı basqarıw qábileti	10, 0 ballǵa shekem
4	Artikulyatsiya talaplarınıń orınlanıwı	10, 0 ballǵa shekem
5	Dinamikaǵa itibar beriwi	10, 0 ballǵa shekem

6	Muzikalıq ańlatpa qurallarınıń tuwrı qollanıwı	10, 0 ballǵa shekem
7	Intonatsiya tazalıǵı	10, 0 ballǵa shekem
8	Páttıń anıqlıǵı	10, 0 ballǵa shekem
9	Sap atqarıw usılı	10, 0 ballǵa shekem
10	Sahna mádeniyati	3, 0 ballǵa shekem

“Qánigelik” ten atqarıw programması boyınsha toplaw múmkin bolǵan maksimal ball — 93, 0 ball

2. “Muzika tariyxı hám teoriyası”

a) “Solfedjio”

Bul ámeliy pándi ózlestiriwden kelip shıǵatuǵın wazıypalar - abituriyentler túrli jónelislńerde bilimgerge iye bolǵanlıǵın kórsetiwlerinen ibarat esaplanadı. Muzikalıq esitiw, este saqlaw (yaddı) hár tárepleme rawajlandırıw, atqarıw hám tıńlaw processinde dawıs tazalıǵın baqlaw sıyaqlı bilimgerge iye bolıwı kerek.

Abituriyent bilimine qoyılatuǵın talaplar

Abituriyent “Solfedjio”dan tolıq bilimge iye bolǵan halda, notaga qaray atqarıw kónlikpelerin kórsetiwi kerek.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixanda abituriyent tárepinen orınlangan ámeliy jumıs tómendegi kriteriyalar tiykarında bahalanadı:

1. Tanıs emes shınıǵıw hám estrada-jaz usılındaǵı bir dawıslı mısallardı dirijyorlıq etip atqarıw;

2. Intervallar hám akkordlardı esitip anıqlaw.

№	Sorawlar mazmunı	Tolıq juwap ushın ball
1	Tanı́s emes shınıǵıw hám estrada-jaz usılındaǵı bir dawıslı mısallardı dirijyorlıq etip atqarıw;	
a)	Tonallıqtı durıs anıqlaw	8 ballǵa shekem
b)	Sap (taza) atqarıw	8 ballǵa shekem
c)	Ritim izbe-izlikte anıq atqarıw	8 ballǵa shekem
2	Intervallar hám akkordlardı esitip anıqlaw;	9 ballǵa shekem
Jámi		33, 0

“Solfedjio” ushın qoyılatuǵın maksimal ball — 33, 0 ball.

b) “Muzika tariyxı”

Kollokvium sıyaqlı sáwbetten abituriyentlerdiń jáhán, rus, ózbek muzıkası tariyxına tiyisli sorawlarǵa juwap beriwi, tapsırǵan baǵdarı boyınsha bilim dárejesi qanday ekenligi bilip alınadı.

№	Sorawlar mazmunı	Toliq juwap ushın ball
1	Jáhán muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	7, 0 ballǵa shekem
a)	Rus muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	7, 0 ballǵa shekem
b)	Ózbek muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	7, 0 ballǵa shekem
c)	Estrada-jaz muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	9, 0 ballǵa shekem
Jámi		30, 0

“Muzika tariyxı”nan toplaw múmkin bolǵan maksimal ball — 30, 0 ball

“Muzika tariyxı hám teoriyası” ushın qoyılatuǵın maksimal ball — 63, 0 ball.

Usı tálim baǵdarında kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlarǵa jámi qoyılatuǵın maksimal ball — 156, 0 ball.

Dóretiwshilik imtixandı ótkeriw tártibi

60211403 — Vokal kórkem óneri: estrada qosıqshılıǵı tálim baǵdarına hújjet tapsırǵan abituriyent keste tiykarında aldınan belgilengen múddetlerde belgilengen imratlarda dóretiwshilik imtixan tapsıradı. Imtixanlar jalǵız tártipte qabıllaw komissiyası tárepinen belgilengen auditoriyalarda ótkeriledi.

Apellyatsiya tártibi

Abituriyentler tárepinen kásiplik (dóretiwshilik) imtixan nátiyjeleri boyınsha universitet qabıllaw komissiyasınıń apellyatsiyalar menen islew komissiyasına nátiyjeler daǵaza etilgennen kúnnen baslap 24 saat dawamında shaǵım etiwleri shárt. Shaqırıq mazmunı tek óziniń balları haqqında bolsa ǵana qabıl etiledi, lekin basqa abituriyentler haqqında jazılǵan shaǵım arzaları qabıl etilmeydi.